

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_CJL_646
Předmět:	Český jazyk a literatura
Tematický okruh:	Literatura 19. století
Autor, spoluautor:	Mgr. Iveta Bašná
Název DUMu:	Český naturalismus
Pořadové číslo DUMu:	06
Stručná anotace:	Český naturalismus – charakteristika a hlavní představitelé tohoto směru, jejich tvorba
Ročník:	2.
Obor vzdělání:	65-42-M/02 Cestovní ruch, 63-41-M/01 Ekonomika a podnikání
Metodický pokyn:	Prezentace slouží ve výuce jako součást výkladu a lze ji také použít jako materiál k samostudiu.
Výsledky vzdělávání:	Žák aktivně zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období, zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace.
Vytvořeno dne:	08. 04. 2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

Český naturalismus

- **naturalismus** – umělecký směr, který vznikl v 70. letech 19. st. ve Francii, zakladatelem byl Émile Zola,
- znaky naturalismu:
 - zobrazuje nejhorší jevy ve společnosti – bída, nemoci, alkoholismus, prostituce
 - vypravěč zprostředkovává děj jako „oko kamery“ – bez emocí
 - v českém prostředí je častým tématem smrt bezmocného dítěte
- u nás se tento směr prosazuje koncem 19. století, většinou autorů byl odmítán pro svou „estetiku ošklivosti“

Josef Karel Šlejhar

1864 – 1914

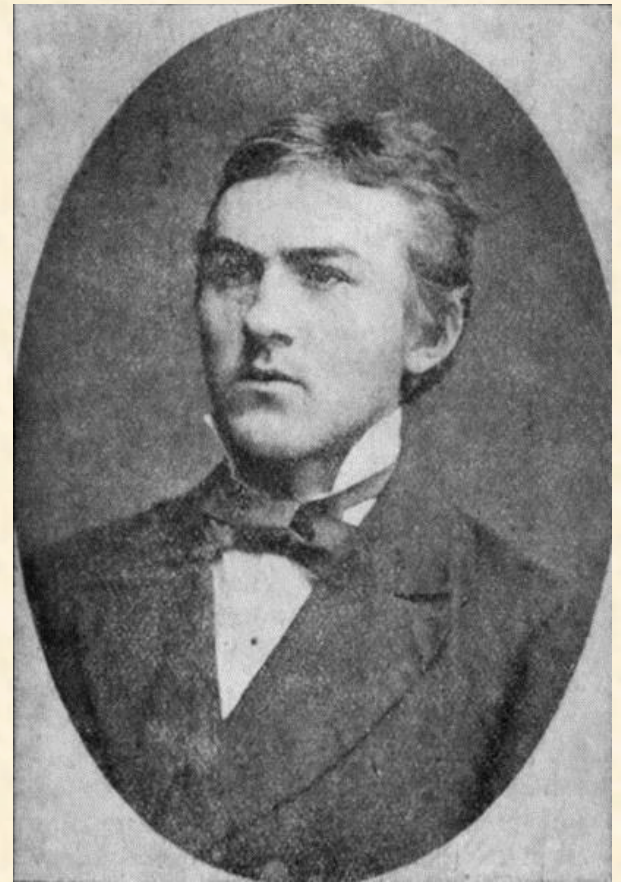
- pesimistická tvorba
- ukazuje slabé a bezbranné, pro něž je smrt často vysvobozením

Dílo:

Kuře melancholik – příběh chlapce týraného nevlastní matkou, jediným jeho přítelem je slabé kuře (paralela k chlapci). Dítě umírá opuštěné ve stodole – přichází si pro něj jeho mrtvá matka.

Další díla:

Peklo, Vraždění

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/28/Josef_Karel_Slejhar_student.jpg

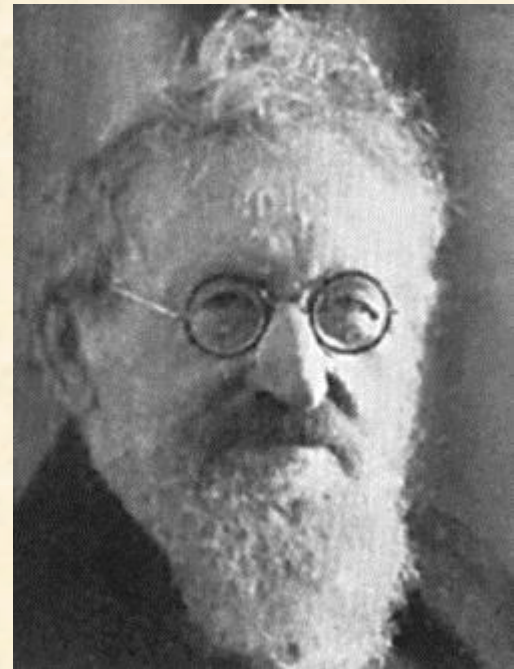
Karel Matěj Čapek-Chod (1846 – 1912)

- prozaik , novinář (Národní listy) a dramatik
- zobrazuje osudy lidí z okraje společnosti
- 3x vyznamenán Státní cenou za literaturu

Dílo:

Kašpar Lén mstitel – hlavní hrdina se mstí svůdci své milé (stala se prostitutkou a její otec, Lénův přítel, spáchal sebevraždu) – zabije ho a je za to souzen. Během procesu umírá.

Další díla: **Turbína, Experiment**

Ignát Herrmann (1854 - 1935)

- prozaik a novinář, autor fejetonů

Dílo:

U snědeného krámu – hlavní hrdina vlastní krátek. Daří se mu dobře, dokud se neožení. Manželka s tchýní ho přivedou na mizinu. Z této situace vidí jediné východisko – sebevraždu.

Vilém Mrštík (1863 - 1912)

- prozaik a dramatik, bratr spisovatele Aloise Mrštíka, s nímž vytvořil některá společná díla (drama **Maryša**)

Dílo:

Santa Lucia – příběh studenta odcházejícího z Brna do Prahy za lepším životem. Město, kterým je tolik okouzlen, ho nakonec zabíjí. Umírá v chudobě.

Otázky:

1. Jakým způsobem popisuje v naturalismu vypravěč děj?
2. Který autorů píše především o utrpení bezmocných?
3. Jaká témata jsou v naturalismu zobrazována?
4. V které knize nalezneme motiv pomsty?
5. Která kniha končí sebevraždou hlavního hrdiny?
6. K dílům přiřadte autora:

Santa Lucia

Kuře melancholik

Turbína

Řešení:

1. jako oko kamery
2. K. J. Šlejhar
3. nejhorší jevy ve společnosti (bída, nemoci, utrpení...)
4. Kašpar Lén mstitel
5. U snědeného krámu
6. K dílům přiřadte autora :

Santa Lucia V. Mrštík

Kuře melancholik K. J. Šlejhar

Turbína K. M. Čapek-Chod

ZDROJE:

PROKOP, Vladimír. *Literatura 19. a počátku 20. století: od romantiků po buřiče*. Sokolov: O.K. - Soft, 2005.

Zdroje obrázků jsou citovány přímo v textu.